

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrti leta 1:50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se določi do odpovedi. — Urad „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni narocnino, inserate in reklamacije. Za večkratne optiske primerice popust. V oddelku "Mala naravnina" stane beseda 5 vin. Parte in razviale vrstne petitrste 24 vin. Izdaje in prodaja vseh vrst in oblikov in sestavov, ki jih želite, so poštne prekrite.

na slovensko pisane pritožbe zaradi krivičnega rekviriranja sploh ne ozirajo? Ali veste, da vlada neomejeno pgi prošnjah za dopuste, podpore itd. c. kr. žandarmerijo, ki noče o slovenščini nič slišati? Ali veste, da na Slovenskem ne velja cesarska postava, temveč vladajo le zagrizeni nemški uradniki, ki črtijo iz dna duše slovenskega človeka in mu škodujejo, kjer le morejo, namesto da bi mu šli v tem težkem času na roko? Celo vrsto takih „Ali veste?“ in žalostnih odgovorov na to nahajate na Slovenskem v vsaki vasi!

Vstati Vasi! Veliko je trpljenje slovenskega ljudstva, ki je poslalo najboljše moči v obrambo domovine proti sovražniku. Doma to dobro ljudstvo rađevoljno preskrbuje nemška mesta z mesom in poljskimi pridelki in prejema zato zaničevanje. Bič s katerim ga tepe zato nemško uradništvo, mu je plačilo. Ali ne bo tega nikdar konec?

Nikdar! ako bodo stali na' vodilnih uradnih mestih še nadalje taki ljudje, kakor stojijo sedaj; nikdar! ako bomo še nadalje odvisni od samovoljne nemške nadvlade! Slovenski kmet bo moral še nadalje pisati nemške prošnje, slovenski uradi bodo morali še nadalje nemško uradowati, ker drugače niti teh drobtin ne bodo dobili, ki jih dobivajo sedaj. Kaj nam pomaga enakopravnost na papirju, ako smo pa v resnici narod druge vrste? Kaj pomaga slovenska pritožba, ako jo pa kratkomalo zavrnejo, kaj slovenski priziv, ako ga vržejo v koš? In kmet nima časa, nima denarja in ne more imeti toliko pravne izurjenosti, da bi se mogel uspešno ustavljati večemu uradniku in si proti njemu poiskati svoje pravice. Kmet mora pravice dobiti od uradnika, da mu svetuje dobro. Ako uradnik kmetu robato pove, da se zoper to ali ono stvar ne more pritožiti, temveč mora plačati in molčati, bo mu kmet v devetindevedesetih slučajih od sto verjel, kvečjemu gre še vprašat sosednjega uradnika istega mišljenja in prejel bo seve enak odgovor. Kam naj se obrne? Obdaja ga morje neprrijaznih ljudij in posledica je, da rpi škodo, še hujša je pa ta, da vidi v uradniku le sovražnega človeka, ki mu hoče samo hudo.

Zato zahteva slovensko ljudstvo slovenskih uradnikov in uradov od najvišjega do najnižjega! Zato kličemo: Jugoslovanska misel naprej, dokler se ne uresniči zahteva naših poslancev, ki so jo stavili dne 30. maja 1917 v državni zbornici. Ne upamo ničesar in ne pričakujemo ničesar od vlade kakoršna je sedaj. Dajte nam pravico, dajte nam svobodo in jugoslovanski narod bo najkrepkejša opora državi!

Kdo razdira?

Slovenska misel naprej!

Tako beremo v predzadnjem „Gospodarju“. Potrebna je bila notica, potrebnii so bili tudi članki enake vsebine, ker smo med vojno zgubili le premnogo nekdanje naše slovenske zavednosti. Vendar si stavil nekaj vprašanj, ki dajo obenem odgovor, zakaj se pri nas toliko nemškutari. Ali veste, da je bila zavrnjena cela vrsta prošenj za dopuste samo zato, ker so bile pisane slovensko? Ali veste, da se

LISTEK.

Vetni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Po preteklih 20 dneh smo bili spočeti na vseh udihih in ojačeni po došlem maršbataljonu. Poslali so nas bolj na desno od Zdynije v vas Kiskurima na Madžarskem, kjer so Rusi preveč pestili 22. domobransko divizijo.

Kiskurima je umazana slovaška vas, o kateri bodo zaupano, da nisem videl nikjer ne prej ne slej toliko zibelk kot v tem selu. Te zibelke niso izdelane po našem kroju, ampak res patentirano slovaško. Taka zibelka je zaboječek iz štirih dleščic. Na levem in desnem koncu po dolžini računano je pritrjen ta zaboj na dve vrbovi trti. Cela naprava se ne ziblje kot pri nas po tleh, ampak je privezana za že omenjeni trti na tram na stropu ravno nad materino posteljo. Mati drži v roki celo noč tretjo trto, za katero pocukava od časa do časa za tram visečo zibelko, ki se guga po zraku v mogočnih polkrogih. Bolj ko kriči otrok, bolj močno in v tem večjih polkrogih ga tira mati po zraku. Otrok je prisiljen zavreti jok sled za otroka presilnega guganja in omotice. V tej Kiskurimi sem pregledal nekaj bait, v vsaki so visele na podstropnih tramovih po 3 do 4 zibelke, ki so bile pa vse v prometu. Je prijetno gledati, če odfrkava po zraku četvero zibelk. Osušene vrbove trte

cvikajo, otroci vikajo; matere pa gonjo te z otročajem napolnjene zabojčke na vse štiri vetrove. Da bi bile ženske otroke kedaj previjale, nisem zapazil tu. Kedaj so jih krmile ali dojile, tudi ne vem. To sem videl, da so vstajale iz postelj le toliko, da so si skuhalo zjutraj in opoldne krompirja, sicer so cele dneve in noči prelezale v posteljah ter zibale. Ni čuda, če Slovak ljubi in spoštuje svojo mater.

V Kiskurimi so gojili poleg otrok izvanredno mnogo hišnih kuncev in takozvanih morskih svinj. Ti kunci so majhne, pritlikave kakovosti in bivajo z ljudmi pod istim krovom. Pod klopmi in po hišnih kotih imajo ti uhljači svoje luknje v zemljo, kamor se s rivajo in tičijo po dnevnu. Ponoči se pa porazležejo po izbah kot pri nas miši, podgane, grili in tem podobna nočna golazen. Mi vsi smo te kunčkesovražili ter jih zaklinjali ravno radi ponočnjaštva. Ker smo ležali po tleh, so nam plazili in skakali ceio noč po in preko obrazov. Še bolha in uš kratita človeku spanje, kaj ne bi kunc, ki ne gomazi samo po rokah in nogah, ampak tudi po obrazu. Po celi noči smo si hladili jezo s tem, da smo jih grabili za ušesa in jih lučali iz kota v kot. Če je telebnila grido na trdo ob steno, je miroval vsaj nekaj časa. Trajno in uspešno se zavarovali proti tej nočni golazni, ni bilo mogoče. Torej otrok, kuncev in morskih svinj je bilo za tistih časov v Kiskurimi več kakor more prenesti vojaško-krščanska potrnejšljivost.

Nad Kiskurimo štrli navpik proti nebu precej visok hrib, Krasna gora po imenu. Ravno ta Krasna gora je dovolj prebarvana z našo in rusko krijo. Rusi so se zaganjali v ta hrib z vso silo, hoteli se nam pa iztrgati za vsako ceno radi razgleda, da bi

lahko opazovali s hriba premikanje naših čet in arterijske postojanke. V obrambo te Krasne gore ste bili odposlani dve kompaniji našega polka. Vodil in poveljeval jim je Slovenec nadporočnik Egon Gabrijelčič. Kar je bilo pri našem regimentu častnikov-Slovencev, bodisi aktivnih ali rezervnih, bili so vsi junaki, ki so zvečine zapečatili svoje junaštvo s — smrtno. Od prvega do zadnjega so bili vsi zavedno narodni; postopali so pa tudi z moštvom slovensko usmiljeno, potrežljivo in blagohotno. Velenarodnjak med narodnjaki, nadjunak med junaki je bil pa naš Gabrijel, kakor smo klicali vsi že omenjenega nadporočnika. Priljubljen je bil pri častnikih, ljubilo in oboževalo ga je pa pred vsem moštvu. Dičila ga je slovensko vesela narav, pel si je vedno in povsod. Slovel ni samo kot veseljak in dober pevec, ampak tudi kot nadarjen častnik. Poverjevali so mu v vojni najtežavnejše in najnevarnejše naloge, katere je reševal vsekdar z vojaško udanostjo, z bistroumnostjo in jnaštvom.

Ta naš Gabrijel, ljubljeneč celega polka, je kobacal z dvema stotnjama do pasu po snegu, da zasede in brani Krasno goro. Rusi so napadli to točko, kojo je ščitil Gabrijel z dvema stotnjama, s 16 ruske močnimi kompanijami. Naš junak jih ni samo odbil, ampak jih zapodil celo v beg. S ponovljenimi napadi se je sovražniku vendar le posrečilo vgnezdit se prav ob vznožju gore. To sovražno gnezdo je jezilo Gabrijelv in naskočil ga je z grsmovitim „Hura! Na nož!“ Močan ruski regiment je obrnil po tem svopadu Krasni gori hrbet.

Gabrijel, ki je jurišal na čelu svojih udanih Slovencev, je zmagal, a ni se vrnil več živ v našo

vredni bratje živeti v miru z drugimi avstrijskimi narodi. Le na tej podlagi je mir v Avstriji in krepek razvoj naše države mogoč. Torej »Štajerc«, zapridgaj lepo svojim somišljenikom, naj spoštujejo pravice drugih narodov, naj ne razdirajo Avstrije z sovraščenjem tlačenjem nenemških sodržavljanov, naj se ravnajo po besedah presvitlega cesarja, ki želi biti vsem narodom avstrijskim enako dober oče in vladar.

„Gospodarska politika“

Kadar se naši poslanci potegujejo v državnem zboru, ali kadar so se v deželnem zboru in drugoč potegovali za pravice slovenskega naroda, vsikdar so nemškutarji in njihovi listi vzdihovali farizejsko: že zopet delajo samo narodno politiko, naj bi ralši delali gospodarsko politiko, to je najbolj potrebno. Hinavci dobro vedo, da se mora najprej narediti politično vsako ljudstvo, če se hoče pospodarsko razvijati in napredovati. A ravno tega nočejo, ravno tega se bojijo, da bi se naše ljudstvo pospodarsko dvignilo in utrdilo. Radi bi, da bi še nadalje bilo naše ljudstvo politično in gospodarsko od njih odvisno. Zato so se ustavljalni ne samo vsaki politični pravici, katero je zahtevalo naše ljudstvo, ampak tudi vsaki naši gospodarski zahtevi, naj je bila še tako potrebna. Imeli so oblast v rokah, imeli denar in priložnosti dovolj, da bi delali gospodarsko politiko tudi na Slov. Štajerskem, a niso hoteli. Ves denar skoro so porabili za nemški del dežele. Ako so naši zastopniki zahtevali, naj se ozirajo tudi na Slovensko Štajersko, saj tudi mi dlavke plačujemo, so proglašali to za narodno nestrpnost in hujskarijo. Zato je v gospodarskem oziru naš del dežele po krivdi nemške večine v deželnem zboru zelo zanemarjen. Govoril sem z raznimi ljudmi iz raznih dežel naše države, ki so se čudili, kako zanemarjeno je Slov. Štajersko v tem oziru, ter so z ostrimi besedami obsojali to malomarnost vlade in nemške večine. Zdaj se jim to hudo maščuje na lastnem telesu. Koliko več in boljše krme bi zrastlo na naših travnikih, ako bi bili urejeni in izsušeni naši potoki in reke! Kliko več bi se pridelalo na njivah, ako bi bilo preskrbljeno za gospodarski pouk in izobrazbo itd.! Kako se gospodari glede cest tam, kjer imajo meščanski nemškutarji okrajne zastope v rokah! Ptujski okrajni zastop dela n. pr. ceste samo tam, kjer ima kak Ornigov pristaš posestvo, za druge kraje se mnogo ne zmeni, naj bi bila kaka cesta še tako potrebna. Kako pristransko se v vojnem času postopa s slovenskim kmetom, pa itak ni treba povdarijati.

Zato je najboljša gospodarska politika tista naših poslancev: mi moramo postati svobodni, enakopravni v jugoslovanski državi pod habsburškimi vladarji. Potem se bodo naši kraji lahko krasno gospodarsko razvijali, potem le bo slovenski kmet na

sredo. Ruska strojnica mu je upihnila blago, junaska, slovensko dušo z 10 streli. Pokopali smo ga na pokopališču v Kiskurimi. Ko smo izročali materi zemlji v naročje tega junaka, je rosilo vsako oko. Če se solzi za tovarišem vojak, so te solze znak, da je bila vez ljubezni res vojaško močna. Že skoro 2 leti počivaš, dragi Gabrijel, v slovaški zemlji, katero si zalil s svojo slovensko krvjo; mi preostali tovariši te ne zabimo nikdar! —

V Kiskurimi se nismo mudili več kot en dober teden. Krasno goro smo prepustili v obrambo domobrancem, mi smo pa odmarširali nazaj proti Zdyniji k naši diviziji. Rusi so za naše odsotnosti izdatne napredovali. Zasedli so bili višine pri Zdyniji, da smo se mi morali umakniti na hribe za selom. Zdynija ni bila zasedena ne od nas in ne od sovražnika, ležala je med obema strankama. One hribe je kril tedaj nad dva metra visok sneg in mraz ie bril, da je pokalo drevje vsled zime. Višine so bile vse poraščene z debelimi bukvami. V snegu čez glavo, v gozdu in ledeno mrzli burji smo tičali brez strehe in brez peči. Dobili smo povelje se zakopati na globoko v zemljo in se zavarovati z žičnimi ovijrami.

Pa se zarij v zemljo pri 2 m visokem snegu, če je to mogoče! Moštvo je izmetalo podolgaste grabe v snega; zemlje se ni dotaknil nikdo, ker je bila pregloboko zamrznjena in trda kot kamen. Tedaj še pač nismo bili tako prebrehtani, da bi vrtali strelske jarke v živo skalovje, kakor delajo danes na južni fronti. Kolce za žične ovire smo porinili kar v sneg in potegnili jedno vrsto bodeče žice; ne v naše varstvo, ampak da smo natrosili nekaj peska v preskrbne predstojnikove oči. Ubogo vojaštvo si je pokrilo te v sneg izdolbene grabe z dračjem in šotorovimi prti. Na tleh so si kurili z bukovo drobnadjo, ki je povzročala tleča več dima nego toplove. Siromakom se vsled grizečega dlima zatekle oči in se kravato obrobile, da niti gledati niso mogli.

svoji zemlji svoj gospod. Zdaj mu drugi gospodarijo v njegovo škodo — le za svoj žep! Pred 70 leti smo dobili osebno svobodo, se rešili tlake in desetine, sedaj nam je še treba narodne in gospodarske samostojnosti, ne potrebujemo in nočemo več tujega kuratorstva, zakaj bi naj bili le zapostavljeni, kakor se godi pastorki v hiši, kjer vlada hudobna mačeha.

V od drugonarodnih vplivov prosti državni tvorbi čaka našo in druge južne dežele naše države lep gospodarski razvoj. Zdaj je v teh deželah uboštvo in zaostalost, lakota doma, ko bi lahko vladalo blagostanje. Vsemu svetu je n. pr. v posmeh in silno je škodovalo ugledu naše države drugod, ker je polnoma zanemarjala svoje pokrajine ob morju: Istro in Dalmacijo. Dalmacija n. pr. nima še v 20. stoletju nobene železniške zveze z Avstrijo! Kar je za Dalmacijo v kulturnem oziru storjenega, so storili tuje — Benečani in Francozi. A seveda: naša vlada je morala predpravice in prevlado Nemcev in Mažarov nad ostalimi avstrijskimi narodi podpirati, da bi delala gospodarsko politiko, zato ni imela časa. Pa hočemo mi v bodočnosti to storiti — sami!

Kje je pravica?

Kmet iz Loke pri Zidanem Mostu nam piše:
Zelo sem bil presenečen, ko sem bral v „Slov.
Gospodarju“ poročilo o uradnih cenah za krompir,
katere so zopet določene tako napačno. Čudno se mi
zdi, da dotednici gospodje v ministrstvih, ki nastavljajo
cene za kmetske pridelke, ne pridejo do pravega s
poznanja ter kmete po goratih krajih tako prezirajo.
Nimam sicer namena zabavljati, ampak samo pove-
dati golo resnico. V dokaz, da je res tako, hočem na-
vesti samo en slučaj, ki se je lansko leto dogodil v
občini Loka pri Zidanem Mostu. Posestnica A. D.
v Mrzli Planini, uboga vdova, je sama s petimi ma-
limi otroci na posestvu. Njen mož je padel v Galicijo
za cesarja in domovino dne 25. oktobra 1914. Ko je
prišlo uradno naročilo, da se mora zahtevani krom-
pir spraviti na oddajni prostor, je najela štiri teža-
ke, da so nesli 100 kg krompirja, ker ni bilo vprež-
ne živine na razpolago. Vole je morala že prej od-
dati erarju. Tudi drugi sosedji so ga morali znositi
v dolino. Revica je plačala vsakemu nosaču po 1 K
ter jim zraven kupila še en liter vina. Potrosila je
torej 8 K. Za krompir je dobila celih 9 K, ostalo je
torej samo 1 K za krompir.

Sličnih slučajev bi se našlo, ako bi šel po hribih, na stotine. Velika krivica se godi gorskim kmetom. Po visokih hribih sadijo krompir meseca maja, torej ga kopljajo šele v mesecu oktobru, ker prej nizrel. Z žitom je tudi tako; v nižavah žito prej omlatijo kakor je v hribih zrelo. Najvišje cene, katere so zdaj nastavljenе, so samo za poljance in grajščake. Najnižje pa veliajo hribovcem, ker prej ne morejo ničesar oddati. S pridelovanjem pa hribovec desetkrat več trpijo, kakor poljanci. Poljanec lahko s 1 kravo več pelje po cesti, kakor pa hribovec z 4 voli po strmih in razprtih potih. Glavarstva in oblasti pa kar ukazujejo in s kaznimi žugajo, ne oziraje se na kmetske razmere in okolščine. Posebno naše celjsko glavarstvo je v tem oziru na vrhuncu. Koliko trpljenja bi se lahko odpravilo za hribovce, ako bi

Pri vseh teh šibah je bilo moštvo v zimi leta 1915 bolj slabo oblečeno nego danes v tretjem vojnem letu. Goljufivi Židje so prodajali vojni upravi sukno, ki je bilo slabše kot papir. Ako se je enkrat takrat obleka zmočila in zmrznila, se je trgala in pokala v vsaki gubi. Iste kakovosti kot obleka je bilo tudi obuvalo. Pa si je zmisliš nek prav brihten od dunajske stolice, da bi se naj branili proti kačeju ostrem mrazu z uporabo papirja. Iz zaledja so nam pošiljali volikanske zaboje časniškega papirja, izrezljanevga v obliko telovnikov in ovojev, ki bi naj nadomestovali nogavice. Nikdo od teh kunštih glavic ni pomislil, da ni nobena tvarina za vlogo bolj občutljiva kot je papir. Mi in moštvo smo se krohotali tem papirnatim pošiljtvam. Nismo jih oblačili, ne obuvali, ampak jih porabljali kratkomalo za podkurjavo.

Pomilovanja vredno vojaštvo ni bilo samo oblečeno in obuto pod ničlo, ampak tudi prehrana je bila slaba ter nezadostna. Predvsem je bil kruh iz nekake moki podobne snovi, ki se je drobila v same drobtine. Nismo dobivali v hlebce pečenega kruha; nastavljali smo le kape, da so nam nasuli v nje takih drobtin, ki so bile grenke in težko prebavljive. Mesno hrano so ovirale v onih prvozimskih časih naravne težkoče: visoki sneg in hribi. Naš tren se je moral boriti z nepopisnimi težkočami, predno so prerili do nas in prinesli na drogovih kotle s kuhanim mesom.

Vojak je bil tedaj več nego trpin, ki je moral bivati v snegu in mrazu na prostem; hodil je razcapan kot zadnji berač in stradal je po zgledu cerkvene miši. Vsled teh vojnih šib je moštvo hiralo in naše vrste so se redčile od dne do dne. V naš blagor in našo srečo se je boril tudi sovražnik z istimi križi. Stali smo si nasproti na dveh visokih, hribovitih verigah, med katerimi valovi globoka dolina z vasio Zdynia. Razdalja med nami in nasprotniki je bila tako na dolgo razsežna, da se nismo mogli

la dovoljena prosta prodaja in koliko nepotrebnih izdatkov bi odpadlo in koliko dragega časa bi se prihranilo. Vsakovrstne potrebščine za gospodarstvo morajo pa hribovci ravno tako dragو plačevati, kar drugi.

Cene bo treba na pravični način urediti, da ne bodo poljance in graščaki, ki prej žanjejo in s stroji delajo in mlatijo, dobili višje cene za svoje predelke kot hribovci. Zakaj bi ne bile cene vedno enake? Saj tudi na frontah ni razločka; tudi na bojiščih padajo za domovino hribovski kmetski sinovi in očetje. Ti pa, „Slov. Gospodar“, nesi te moje vrstice v širni svet ter prepričaj naše kmetske izkoriščevalce, da tudi stari, izkušeni kmet nekaj ve, ne pa samo taki strokovnjaki, kateri so morda tistem podobni, ki je trobil, da mora vsaka kokoš na dan 3—4 jajca znesti in ki se je hudoval, zakaj kmetje ne sejejo več finega pšeničnega zdroba.

"Slov. Gospodar", hvala Ti, da tako vrlo branis naše kmetske pravice!

Naše žrtvje za domovino.

Od S. v. Jurija ob Pesnici se nam piše:
Med vojnimi žrtvami sta iz naše župnije zopet dve več. Posestnik Mihael Herman iz Gornje Pesnice je umrl na legarju sicer že pred dvema letoma v Miškolcu na Ogrskem, a še le zdaj to za gotovo morem poročali. Po smrti staršev sta morala oba z bratom vred v vojno ter je bilo precejšnje posestvo zapuščeno in cela hiša zaklenjena do zadnjega časa, ko se je vendar starejši brat vrnil še živ, a kot invalid v prazno rojstno hišo. — Dne 19. jun. t. l. pa je vsled laške ofenzive pri Asiagu padel Franc Lorenc s Pesnice št. 12, že drugi sin iz iste hiše. Oba brata sta bila pri mlađeniški Marijini družbi, od katere so sedaj vsi vpisani člani v vojni službi in so trije že padli. Rajni Franc je bil zidar ter je njegova domača, po požaru novo pozidana hiša že težko čakala, da bi jo po svoji vrnitvi dokončal, pa je bil odpoklican na večni delopust.

Pretresljivo novico je prejela dne 18. julija v obče čislana in priljubljena mati-vdova Marija Žel v O b r a t u, župnije S v. B e n e d i k t v S l. g o r., namreč, da je zatisknil dan poprej v bolnišnici Rdečega križa v Budjevicah na Češkem svoje trudne oči njen najmlajši sin Karel v mladenički dobi 22 let. Rajni je bil izredno blagega značaja, priljubljen povsod in iskreno ljubljen od vseh, ki so ga poznali. Kljub slabotni naravi je moral v vrstah 47. pešpolka trikrat na bojišče; dvakrat je okreval od težkih bolezni, ki si jih je nakopal v bojih za ljubljeno domovino, tretjikrat pa so bolezni zmagale njega. Sedaj je rešen vsega trpljenja in se veseli večnega plačila v nebesih. To naj tolaži žalujočo mater, brate, sestro in vse, ki se v globoki žalosti ne morejo ubrani solz vsled te bridke izgube. Na svodenje nad zvezdam!

Marija Meško, lončarska vdova v Podgradu pri Ljutomeru, je dobila žalostno poročilo z italijanskega bojišča, da je padel njen sin-edinec, izboren lončar Matija Meško, zadet od sovražne laski krogle dne 1. avgusta t. l., star še le 23 let. Bil je priden mladenič, rad je prebiral „Slovenskega Gospodarja“ in se zanimal za napredek.

C. g. vojnici kurat F. Nastran nam poroča: V mesecu juliju t. l. so padli naslednji vojaki 87. peš.

doseči s puškami. Artilerija je sicer obojestransko streljala prav pridno; a vsled previsokega snega so se zakopavale granate le v sneg, ne da bi se razpoločile. S tehoto nas Rusi tudi niso mogli napasti, ker nas je ščitil sneg preveč na debelo. Še s palicami bi bili potolkli sovražnika, da se nas je lotil, kaj še le s strojnicami in puškami! Pa tudi niso navalili na nas. Gazil je lahko vsakdo prosto po snegu, ne da bi ga kdaj poškropil z ieklom ali svincem.

da bi ga kdo poskropil z jeklom ali svincem.

Pri polkovnem štabu smo bili tedaj, ko smo zasedli hribe nad Zdynijo, Štirje: major kot poveljnik regimenta, adjutant, pionirski častnik in jaz. Pod hribom, pod katerem se je vlekla naša bojna črta, je stala prav majhna gozdarska koliba. Postavljena je bila v sredino prastarega bukovega gozda, kakih 600 korakov za našo fronto. V to bajto se je namenil potegniti naš štab, da bi imeli vsaj streho in bili kolikor toliko zavarovani proti mrazu. O teh naših nakanah je zvedel že opisani general — brigadir Haustein. Preklicano na trdo nam je zabičal, da je naše mesto: ne za fronto, ampak v bojni črti v snegu in mrazu! Ubogali smo ter se udali v bridkožalostno vojno usodo. Prvo noč smo prebili na prostem pod milim nebom pri ognjih. Drugega dne smo pale začeli misliti na kako bajti podobno streho. Naš Francel, izšolani pionirski častnik, je malo poprej obolel in odromal v bolnico. Službo pionirja je prevzel nek nadporočnik, bančni uradnik, ki ni posedal niti najmanjših pojmov o kaki zgradbi v vojni potrebnih postojank in kolib. Sem se pa lotil jaz kot kmetski sin tega dela, v kolikor sem ga poznal iz domovine in vojne. Vsakdo lahko gradi vojaške kočure, če le ima hlodja, desek in žreblje. Meni je bilo na razpolago po Noetovem zgledu le nekaj sekir in prastar bukov gozd. Ukazal sem podreti štiri prav obširna drevesa. Maior je zmajeval z glavo, češ, iz te od posvečene roke omešane moke ne bode kruhal. Mož se je takrat močno vrezal. (Dalej prih.)

polka: Pižorn Jožef, rojen 1894 pri S. Andreu, okraj Slovenjgradec; Verčkovnik Jožef, rojen 1897 v Podgorju, okraj Slovenjgradec; Šeri J., rojen 1898 pri S. Dušku, pristojen k Sv. Jerneju, okraj Konjice.

Med onimi mladeniči, ki so navdušeni šli v boj za domovino, je bil tudi učiteljiščnik enoletni prostovoljec Božidar Jurko. Po širitedenskem vojaškem vežbanju se je prostovoljno javil za marškompanijo. Udeležil se je bojev pri Horodenki, Kolomeji in Zaleščikih. Vsled hudih naporov in nezadostne prehrane je nevarno zbolel. Po dvamesečni dobri posrežbi v vojaški bolnici na Dunaju je toliko okrevljal, da je prišel nazaj k svojem v Maribor, a kmalu je bil zopet v službi pri Lebringu in čez zimo 1. 1915-16 v Siegmundsherbergu. Zopet je zbolel in bil na eno leto odpuščen. Ed 16. 9. pa do 8. 11. 1916 je nadaljeval svoje študije na mariborskem učiteljišču. Iz živahnegata Šaljivega mladeniča je postal rezen mož. Žal, da ni bilo več upati, da bo ozdravel. Bolzen ga je zopet vrgla na postelj. Dne 23. avgusta t. l. ga je smrt rešila dolge in mučne bolezni, ki jo je ves čas svojega trpljenja voljno in mirno prenasal. Njegovo truplo spava smrtno spanje na pokopališču v prijaznihi Žičah pri Konjicah. Bodil mu lahka domača gruda! Hudopotrti obitelji naše odkrito so žalje!

Na laškem bojišču je v nedeljo, dne 12. avgusta podlegel ranam, dobljenih od sovražne granate vrl slovenski mladenič, desetnik Maks Vodenik, posestniški sin iz Spodnjih Poljčan. Padli junak, ki je že 1. 1913 šel prostovoljno k vojakom, se je boril na vseh avstrijskih bojiščih; odlikovan je bil z veliko in malo srebrno kolajno ter Karlovim križcem. Padli je bil živahne narave, prljubljen pri vseh; posebno pa je bil ljubljen od svoje matere, ki neprestano žaluje za nepozabnim Maksom. Mati Elizabeta Vodenik je dala 6 svojih sinov cesarju. Slava vrl slovenski mater!

Vsem padlim slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Razne politične vesti.

Dne 18. avgusta se je hrvatska stranka prava v Dalmaciji na svojem zborovanju v Zadru pod predsedstvom poslanca Prodana izrekla za zedinjenje in samostalnost vseh južnih Slovanov pod žezlom habsburške vladarske rodovine na temelju narodnega načela in hrvatskega narodnega prava. Zahteva po jugoslovenski državi v Avstriji postaja dan za dnevom močnejša.

Družavni zbor bo baje sklican okoli 20. septembra. Ta teden zboruje več odsekov. Ministrski predsednik Seidler bo te dni, kakor pravijo duajska poročila, sestavlil novo uradniško ministrstvo, v katerem bodo baje razun pravosodnega ministra ostali vsi dosedanji voditelji ministrstev. Na Dunaju se vršijo posvetovanja državnozbornih strank. — Dne 11. septembra ima ustavni odsek važno sejo.

Na Ogrskem so dobili zopet nove minstre. Dosedanji ministrski predsednik Esterhazy, katemu je cesar zelo zaupal, je radi pljučne bolezni odstopil. Na njegovo mesto je prišel bivši ministrski predsednik Wekerle, ki je obdržal večinoma vse stare minstre.

Mađari še tudi sedaj gojijo veliko nestrnost in sovraštvo proti Slovakinom. Ko je pri ustoličenju velikega župana Zulaja Smečanega na Ogrskem slovaški poslanec Juriga izrazil nasproti njemu željo, da bi se pri uradovanju izkazal pravičnega tudi za Slovake, je nastal nepopisven vihar in padale so nanj samo zavoljo besedice: „Slovak“ grde psovke. Tudi mađarski duhovniki so kričali na slovaškega poslanca in mu pretili s pestmi. Zares prava mađarska plemenitost in času primerno postopanje, da bi zbudili do Mađarev slovaško ljubezen.

V Nemčiji zgublja struja, ki je za brezobzirno nadaljevanje vojske in ki ni naklonjena stremljenju za mir brez pridobitev in odškodnin, vedno več tal. Sedaj snuje vlada sporazumno z državnozbornimi strankami državnozborni pomožni svet, ki bo sodeloval z državnim vodstvom. Ta svet bodo sestavljen iz 7 članov državnega zbora in 7 članov vezvnega sveta. Najprvo se bo ta svet pečal z odgovorom na papeževi mirevno pismo.

Italijansko bojišče.

Že nad deset dni divja na primorski bojni črti strašna bitka, kakoršne ne pozna svetovna zgodovina. Šest in pet deset najboljših laških brigad napada naše postojanke od Tolmina do morja skoro neprestano noč in dan. Nad 7 000 topov v vseh velikosti bruha neprehonomu silni ogenj na našo obrambno črto in daleč v ozadje. Laška armada je v ogromni premoči. Uradno potrjena poročila pravijo, da so Lahli proti našim v dvanaestkratni premoči. A kljub ogromni sovražni

sili se naši pod slavnim hrvaškim vojskovođjem pl. Boroevičem hrabro držijo. Sovražniku se je posrečilo samo na dveh odsekih našo fronto nekoliko potisniti nazaj: jugovzhodno od Avč (južno od Tolmina) in na južnem odseku vzhodno od Jamljan. A laška pridobitev znaša povsod samo nekaj kilometrov. Proti Trstu pa Lab vendar ne more, dasiravno bruha na zadnjo predtržaško obrambno črto, na Grmado, noč in dan z morja in s suhega pravi peklenki ogenj. Do Trsta še ima sovrag 17 do 20 km. V središču, t. j. severno od Gorice, pa smo dne 24. avgusta izgubili važno postojanko, svetovnoznameno Sveti Goro pri Gorici. Velika je sicer ta žrtev za verne Slovence, a upamo, da jo laški nevernik ne bo imel dolgo v svojih nenasitnih kremljih. Vsa poročila, uradna in neuradna, so te dni polna pohlvale o polkih, kateri so sestavljeni po večini iz Slovencev. Imenujejo se 17., 47. in 87. pešpolk, lovski bataljoni št. 9 in 20, domobranci in črnovojniški pešpolki št. 26 in 27. Kjer je sila največja, kjer sovražnik najhranje pritiska, kjer je treba največjega napora in največjih žrtev, tje postavi naše armadno vodstvo naše jugoslovanske junake. Izredno proslavili so se na Soči tudi številni češki in slovaški polki. Lahim a grozne izgube. Nepristranska poročila pravijo, da ima Lah dosedaj že najmanj 100.000 mož mrtvih, približno toliko ranjenih, vjeli pa smo približno 20.000 mož.

Bitka se še nadaljuje z največjo ljustijo.

Priznana hrabrost slovensko-štajerskih junakov.

Pešpolk št. 47 in 87 ter lovski bataljon št. 9 junaska branijo slovensko zemljo.

S posebnim junaštvom se borijo proti izdajalskemu Lahu na primorski fronti naši slovensko-štajerski junaki. Hrib Sv. Gabrijela (severovzhodno od Gorice), ki je zadnje dni najbolj izpostavljen sovražnemu artilerijskemu ognju in silovitim laškim infanterijskim napadom, branijo slovenski junaki slavnega 87. pešpolka in priznani loveci bataljona št. 9. Hrib Sv. Gabrijela stoji kot trden voglni kamen v središču naše obrambne črte pri Gorici. Od začetka 11. laške ofenzive do 27. avgusta so Lahli naskočili hrib Sv. Gabrijela več kot 100krat. Po 10- do 14-krat na dan navalni sovražna infanterija proti našim postojankam, toda naši slovensko-štajerski junaki vse navele krepko odbijajo. In dasiravno je severozahodno od hriba ležeča Sv. Gora padla Lahom v roke in je osredotočen na hrib silovit italijanski artilerijski ogenj. Vendar vstrajajo naši junaki in branijo to našo velevažno postojanko. V prostoru med Sočo in hribom Sv. Gabrijela leži na tisoče in tisoče mrtvih Lahov. — Dalje proti severu, na visoki planoti Sv. Duh-Bajnšica, kjer skuša sovražnik prodirati z veliko silo proti vzhodu, pa stoji naš zgodovinski znani mariborski pešpolk št. 47. Naše generalstabno poročilo je že opetovano omenjalo izvanredno hrabrost tega polka, ki doprinaša na eni najbolj nevarnih točk naše primorske fronte čudež junaštva. Naši slovensko-štajerski junaki imenovanih in drugih oddelkov pa se ne borijo samo severno od Gorice, ampak tudi v Vipavski dolini in na Grmadi, kjer se vrši ogromna borba za naš Trst. Slovenski fantje in može se bijejo z Lahim kakor levi. Oni branijo našo lepo slovensko zemljo pred našim dednim sovragom. Upamo, da bo naša bramba, spremljana z vročimi molitvami tisočerih vernih Slovencev in Slovink, uspešna in da bo grabežljivi Lah vržen nazaj, odkoder je pridrvel.

Cesar Karel pri soški armadi.

Dne 22. avgusta, na enem najbolj vročih bojnih dneh 11. soške bitke, se je mudil cesar na soški fronti, da zasleduje potek težkega bojenja in nadzruje naprave neposredno za bojnimi črtami. V spremstvu šefa generalnega štaba, infanterijskega generala barona Arc in z običajnimi spremiščevalci je šel najprvo v bivališče poveljstva soške armade, kjer je sprejet področno poročilo armadnega poveljnika generalnega polkovnika pl. Boroeviča. Nato se je odpeljal cesar na Trnovsko planoto. Cesar je govoril s številnimi ranjenimi na najprisrješji način, pozvezdal o poteku bojev, o dobljenih ranah in domačih razmerah, delil hvalo in jih spodbujal. Cesar je stopil na to v barako neke vojne bolnice, kjer je šel od rostelje do postelje in govoril v vseh avstrijskih jezikih z ranjenimi in bolniki. Vladar je šel nato na neko opazovališče, s katerega se je moglo zasledovati v glavnem boje za Kraško visoko planoto. Najtežji sovražnikov ogenj je ležal na vzhodnem vrhu Fajtovega hriba in na gričevju v Biljah. Popoldne je bil cesar na nekem artilerijskem opazovališču, s katerega se je dalo videti prostor približno od Vrha pri Avčah do južno Fajtovega hriba; z zemljevidom v roki je zasledoval ure in ure pretresljivo sliko 11. soške bitke. Šele ob pozni uri je zapustil cesar opazovališče. Z

občudujočim priznanjem je govoril o vrlih četah, izpostavljenih nadčloveškim naporom in se je odpeljal načelo na železniško postajo, na katero je prispel po noči.

Sv. Gora padla.

Severno od Gorice, na vzhodnem bregu Soče, leži 682 metrov visoka Sveta Gora, katero smo držali do večera dne 24. avgusta kljub silnemu sovražnemu ognju in preteči obkolitvi. Ko pa so Lahli začeli obstreljevati vrh in vzhodno pobočje Sv. Gore tudi s severne strani, gore ni bilo mogoče več držati. Po noči dne 24. so jo naše čete prostovoljno zapustile in se ustalile nekoliko bolj proti vzhodu. Lahli so Sveti Goro zasedli dne 25. t. m. brez boja. Na Sv. Gori počivajo telesni ostanki slovenskega kardinala in knezonadškofa dr. Jakoba Misije. Samostan in slovita romarska cerkev na Sv. Gori sta bila že ob začetku italijanske vojske do tal porušena.

Največja bitka na evropskih tleh.

Italijanski listi soglasno povdarjajo ogromne priprave italijanskega armadnega vodstva za 11. soško bitko, katero označa list „Corriere della Sera“ za največjo bitko, ki se je kedaj bila na evropskih tleh.

Grozno italijansko napadalno sredstvo.

Italijanska granata s plinom, kakoršne tudi sedaj pošilja italijanska artillerija nad naše branitelje, je posebno zavratno morilno orodje. Vsebuje strupene in dražilne snovi, ki napadejo predvsem dihalne organe in povzročijo vsakemu, kdo se pravčasno ne varuje, krvavenje pljuč. Ta plin, v glavnem iz klorina in fosforja, se vleže v gostih plasteh na ceste in doline. Namen je, one čete, ki stoje v najsprednejši vrsti, odrezati od vsake zveze z zaledjem. A do zdaj ta strupena municija vendar le ni mogla zadržati očega moštva, ki ima skrbeti za bojevниke v streških jarkih, da ne bi jim pripeljalo in prineslo vsega, kar potrebujejo. Kaj pa bi bil mož v jarku brez streliča, brez jedi, brez vode! In zlasti na tem bojišču brez vode!

Streljanje v zaledje.

Pri artilerijski pripravi k sedanji bitki so Italijani streljali v obilni meri čez naše jarke daleč v ozadje na točke, ki so se jim zdele važne za dovoz materiala in zbirališča čet ter bivališča poveljstev. Recimo, da je italijanska artillerija učinkovala za fronto samo 1 km, bi bilo ob širokosti fronte 60 do 70 km toliko kvadratnih kilometrov pod ognjem. Če vsak kvadratni kilometr vsako minuto dobi le en artillerijski strel, je potreba na dan okoli 100.000 izstrelkov. Kvadratni kilometr je velik prostor. Ako pade tja na uro samo 60 strelov, ni to tak uničljivo ogenj, ki bi vse razbil in razdrobil, marveč bi bilo v to svrhu potreba desetkrat ali dvajsetkrat več municije. Iz tega že pa si moremo napraviti sliko o ogromni uporabi municije na italijanski strani. Angli, Franci in Amerikanji dajejo Italijanom municije in sami imajo precejšnjo municisko industrijo. Artillerijska bitka v takem obsegu požre tudi največjo zalogo municije. Zato pa je bila artillerijska priprava res huda ali krafka.

Ogromne žrtve.

Sv. Gora je stala Lah in naše ogromne žrtve. Lahli, ki so naskakovali Sv. Goro vsak dan po 14-krat, so izgubili pred našimi postojankami gotovo nad 10.000 mož mrtvih. Smrt je imela tukaj strašno žetev. Med Sočo, Sv. Goro, Britofom, Solkanom in goro Sv. Gabrijela ležijo ogromni kupi mrličev. Ker radi silnega ognja ni bilo mogoče spraviti ranjencev proč, je na stotine ranjenih laških vojakov storilo tu strašno smrt pod grmadami mrličev. Borbe za Sveti Goro se je udeležilo 233 laških in francoskih letalcev, ki so se spustili do 300 metrov nizko k tlu in so metali bombe na naše postojanke. Padec Sv. Goro nima na položaj pred Trstom nobenega pomena. Vpognila se je samo proti vzhodu naša fronta severno od Gorice.

Italijansko uradno poročilo.

Italijansko uradno poročilo z dne 26. avgusta pravi med drugim: Soška bitka je v polnem teku. Severno od Gorice smo napravili 14 mostov čez Sočo, katero smo prekoračili. Sv. Gora se nahaja v naši oblasti. Dosedaj smo spravili v taborišča za vjetnike 600 avstrijskih častnikov in 23.000 mož, vpienili 75 topov, veliko konj, vozov in raznega drugega vojnega gradiva. Ogromne so težkočere zaradi oskrbovanja naših čet z živili na tem ozemlju, kjer ni nobenih pravih cest, vsled česar nam je dobrodošlo veliko skladišče živil, katero je vsled sovražnega umikanja padlo v naše roke.

Naša fronta ob Soči.

Naša bojna črta ob Soči teče, kakor je razvidno iz poročil, zapadno Tolminu do Kanalskega še ob desnem bregu Soče, potem ob levem bregu za Sveti Goro in preko Sv. Gabrijela, ob vhodu v Vipavsko dolino in se povzpne preko kraškega gričevja na Kraško planoto, odkoder pada proti morju. Gre torej

čez gorovje, visoko do 100 metrov, čez gozdne strmine, ob katerih vznožju teče bistra Soča, mimo rodotne Vipavske doline in čez Kraško planoto. Na južnem odseku gre fronta ob zahodnem pobočju gorske skupine Grmada, ki je zadnje više ozemlje pred Trstom. Od vasi Selu, ki je že v laških rokah, je do Trsta samo še približno 20 km. Na devinsko obrežje utegnijo Italijani navaliti z morja. — Tretja bitka v avgustu je sedanja. Prva je bila v avgustu 1915, druga lani v avgustu, ko so zavojevali Gorico. Po stotisočih so štele italijanske izgube v avgustu 1915 in 1916. Tudi letošnji avgust najbrže ne zaostane za poprejšnjima, kajti z velikim navalom so se zagnali Italijani na avstrijske postojanke.

Iz drugih bojiščin.

Na ruski fronti se razvijajo živahni boji. Severovzhodno od Černovic smo dosegli dne 28. avgusta zopet lep uspeh. Zavzeli smo trg Bojan ob besarabski meji in tako Černovice za hrbotom zopet moreno zavarovali. — Na rumunski fronti nič posebnega. V pondeljek dne 27. avgusta, je minilo ravnokar leto dni, kar nam je Rumunija napovedala vojsko. — V Moskvi se vrši te dni veliko zborovanje zastopnikov Velike Rusije. Zborovanja se udeležuje 2500 odpolancev. Minister Kerenskij in general Kornilov sta govorila za brezobzirno nadaljevanje vojske, dokler Nemčija ne bo vržena ob tla. O Avstriji so se razni zastopniki izjavili, da nimajo nič proti njej, obenem pa bi se ločila od Nemčije.

Na francoskem bojišču hudi boji pri mestu Ypern v Flandriji, kjer se je Angležem posrečilo potisniti nemško fronto za več kilometrov nazaj; na ostalem delu fronte so pa bili vsi angleški napadi odprtvi. Tudi v Šampanjiji je prišlo do hudi bojev ob reki Mozi ter zlasti na fronti severno od Verduna, kjer se je Nemcem posrečilo odvzeti Francozom vas Beaumont, katero so branile tri francoske divizije. V ameriških pristaniščih je baje zasidranih 800 parnikov za prevažanje ameriških čet na francosko bojišče.

Na makedonskem bojišču živahni artilerijski boji med jezeroma Prespa in Dojran, ob reki Vardar pa krvavi spopadi med bolgarskimi in francoskimi oddelki.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijski izpit so napravili naslednji častiti gospodje: Janez Atelšek, kaplan pri Sv. Marku pri Ptiju; Jurij Cvetko, duhovnik v začasnom pokoju; Peter Paulič, kaplan v Hočah; Konrad Šeško, provizor pri Sv. Antonu na Poh.

Visoko priznanje slovenskemu učitelju. Iz G.-Polskave se nam piše: Naš priljubljeni nadučitelj g. Josip Sabati, ki biva že 26. let med nami, je bil za njegovo vzorno delovanje v blagor domovine od cesarja odlikovan z vojnim križem za civilne zasluge III. razreda. G. nadučitelj pa slavi v teh dneh tudi 40letnico svojega učiteljskega službovanja. Ker si je pridobil tekom svojega 26letnega delovanja med nami neverljivih zaslug za naše šolstvo in sploh za celo faro, mu bô priredil naš krajni šolski svet v zvezi z občino G.-Polskava v soboto dne 1. septembra sedanjemu resnemu vojnemu času primerno in skromno slavnost, h kateri se tem potom vsi prijatelji in znanci g. nadučitelja uljudno vabijo. Ob 9. uru dopoldne bo šolska maša, po službi božji pa se bo šolska mladina in občani zbrali v šoli, kjer se vrše deklamacije in govorji, nato pa bo v gostilni g. Hermana mala zabava.

Iz sodopisarniške službe. Že mnogo let pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni nastavljen oficjal Josip Bogovič je imenovan nadoficijalom, kancelist Edvard Francel pa oficijalom.

Iz učiteljske službe. Na petrazredni dekliški šoli v Hrastniku je razpisano mesto učiteljice. Prošnje je vložili do 30. septembra.

Prebiranje oproščenih. Od črnovojniške službe oproščeni do končanega 37. leta bodo v kratkem poklicani k prebiranju. Če bodo spoznani sposobnim za fronto, bodo kmalu vpoklicani, vsi drugi pa bodo za stalno oproščeni.

Po nedolžnem obsojen. Hrvatski listi poročajo: Onizim Popovič je bil dober kmet v Kninu v Dalmaciji. Mlad, zdrav, krepak, bister, pameten in zato spoštovan, bil je več let načelnik občine. Inteligenten je bil, dober gospodar, organizator in govornik. Ko je nastala vojna, so ga zaprli, pa kmalu izpustili in poslali k vojakom. Nekdo ga je obdolžil, da je nekaj rekel. Izročili so ga vojni sodniji v Sinju in obsodili na smrt. Zjutraj so ga odpeljali iz ječe v spremstvu dühovnika in vojakov in pred njim so nosili križ, na vojaško vežbališče, kjer so ga ustrelili. Poslednje besede njegove so bile: „Kaj sem jaz zakrivil svojem narodu? Z Bogom žena in otroci moji!“ Dva meseca potem je bil na smrtni postelji oni, ki je Popoviča ovadil. Umirajoč je zahteval dühovnika, kateremu je izpovedal, da je krivo pričal in da Popovič ni nikdar rekel onih besed. Popovičev odvetnik je zahteval revizijo procesa in pri novi razpravi je bil Popovič oproščen otožbe. Vojaska godba je odšla na njegov grob in tam po predpisanim vojaškim počaščenju mrtvega odsvirala cesarsko pe-

sem. Tako je dala vojna sodnja zadoščenje ustreljenemu pokojniku (!) in njegovi obitelji.

Otroka največje bogastvo je šola z dobrim poškom. Starši, pazite kam daste otroke v šolo. Ne dajte se preslepiti, da bi jih zapisovali tja, kjer se še maternega slovenskega jezika ne nauče. Najprej svoj jezik, potem drugega!

Slovenec — polkovnik. Iz Dunaja se nam piše: Širokim slovenskim krogom kot sotrudnik Mohorjeve družbe znani slovenski pisatelj, ter v avstrijski armadi kot strokovni vojaški pisatelj in izumitelj čislani podpolkovnik Fridolin Kaučič, je imenovan polkovnikom. Kaučičeva najnovejša v armadi uvedena iznajdba, strelni periskop — aparat, ki ščiti glavo strelca pri streljanju na sovražnika, se je v strelskej jarkih izvrstno obnesel, in rešil tisočerim našim bojevnikom življenje.

Slovenci na fronti. Desetnik Franc T., vojna pošta 234, nas prosi v imenu slovenskih vojakov, da objavimo naslednje: »Sedaj znamo, kje so nemčurji in vsenemški prenapetneži. Na frontah jih ni. Tukaj stojimo in branimo domovino Avstriji zvesti Slovenci ter pošteni zmerni Nemci in drugi narodi. Nemčurji in vsenemci pa rogovilijo po Ptiju in drugih mestih. Predlagam, da se vši nemčurji imenoma objavijo v »Štajercu«. Bomo videli koliko je vsenemcev in nemčurjev in koliko je Slovencev na fronti. V »Štajercu« ti ljudje huj skajo za nadaljevanje vojske, sami pa se skrivajo doma za pečjo.« Tako sodijo o narodnih odpadnikih in vsenemških zagrizencih fantje in možje, ki prelivajo kri za domovino.

Samo mrtvaški zvon. Iz Kromerija povečajo »Narodni Politiki«: Zadnja rekvizicija zvonov v tukajnjem okraju je bila tako temeljita, da so nam ostali samo mrtvaški zvonci, s katerimi zvonijo zjutraj, opoldne in zvečer.

Božja pot na Sveti Gore. Ta lični molitvenik, ki poleg lepih molitev tudi vsebuje kratko zgodbino »Božje poti na Sveti Gore«, se je v kratkem času močno priljubil našemu ljudstvu, zlasti romarjem na Sv. Gore. Ker bo tudi letos, kakor vsako leto, običajno romanje iz Slovenskega Štajerja na Sv. Gore pri Sv. Petru blizu Sotle, zlasti dne 6., 7. in 8. septembra in v naslednji osmini, bodo romarji imeli priliko si ta molitvenik kupiti pri župnijskem uradu Sv. Peter pod Svetimi Gorami.

Sedmo vojno posojilo v Nemčiji. Nemška vlada je že določila rok za razpis sedmega vojnega posojila, ki bo razpisano pod sličnimi pogoji, kakor je bilo šesto vojno posojilo. Kot prvi dan za podpisovanje je določen 19. september 1917. Baje bo tudi pri nas v najkrajšem času razpisano sedmo vojno posojilo.

Cudno postopanje ljutomerske davčne oblasti. Davčni poročevalec za ljutomerski okraj v Radgoni je pozval menda vse tiste, kateri so spomladi zoper previsoko odmerjeni dohodniški davek vložili prizive, pred kratkim k sebi ter jih je z različnim prigovaranjem pripravil večinoma do tega, da so svoje prizive umaknili, češ, da da rešitev istih uradnikom preveč dela, da rabi mesto, dežela in država denar itd. Ljudstvo pozivamo, da naj v prihodnje — za sedaj je že itak prepozno — v nobenem slučaju ne umakne že vloženih prizivov, naj se rešijo isti kakor sibodi. Slavnim c. kr. uradom pa priporočamo, da v prihodnje bolj ljudomilo odmerijo davke, potem pa jim prizivi ne bodo delali toliko dela. Mestu, deželi, državi in cesarju pa itak da vsak, kar je dati dolžan, pa ne samo denar, temveč tudi življenje. Da bi plačevali in dajali več, kakor določujejo postave, tega pa nismo dolžni in tudi nikdo od nas zahtevati ne more. — Davkoplačevalec iz ljutomerskega okraja.

Gospodarske novice.

Draga obleka. Kmetsko ljudstvo se dan na dan pritožuje, kako strogo kaznujejo kmete na sodnijah, če kak pridelek prodajo za par vinarjev dražje, kadar pred vojsko in se ne morejo načuditi, zakaj da smejo prodajati trgovci nekaznovano svoje blago več sto odstakov dražje, tako, da si človek dandanes sploh ne more več kupiti obleke, če ni založen s tisočaki. Sicer je res, da imajo na sodnijah ravno za kmete iz nam neumljivega vzroka posebno hudo merilo, redkodaj pa se sliši, da bi tudi kakega trgovca pritisnili. Zvedeli smo, da bi sedaj tudi mestnim trgovcem pošteno nategnili ušesa, še bolj pa njih mošnjiček, ker so spoznali, da pri vsakodnevnom naraščanju cen sploh ne moremo več izhajati. Mnogo volnenega blaga, ki je vam trgovec prodaja po 40, 50 do 60 K meter, pohaja gotovo še iz predvojnega časa in je torej dal trgovcu za isto k večjemu 5 do 10 K, ker se dandanes sploh v nikaki tovarni ne dobijo več volnenega blaga.

Nakupovanje živil na deželi prepovedano. Štajersko cesarsko namestništvo razglaša, da je prepovedano nakupovanje raznih živil na deželi, zlasti osebam iz okraja in beguncem je prepovedano naku-

povati žito, stročnice ter krompir, ker so ti poljski pridelki zaseženi v prid državi. Nakupljeno žito in stročnice ter krompir bi orožniki odrezeli neopravičenim nakupovalcem in bi se jih vrhutega še tudi kazovalo z denarno globo do 20.000 K. — Ako se bo ta odredba res strogo izvrševala, pa naj oblast tudi revnejše ljudstvo malo bolje preskrbi s potrebnimi živili.

Jajca za sladkor? Iz nekaterih krajev ptujskega okrajnega glavarstva še vedno prihajajo pritožbe, da prodajajo trgovci sladkor samo tistim, ki ga zamenjajo za jajca. Navadno se trgovci izgovarjajo, da so dobili tako »naročilo« od kakega uradnika pri okrajnem glavarstvu. To je popolnoma protizakonito in je vsak trgovec, ki vsakdanjih potrebščin, dokler še jih ima v zalogi, ne da za denar ali zahteva kakobлагo v zameno, kazniv po § 482 kazenskega zakona. V slučaju tretje odsodbe zaradi tega prestopka izgubi trgovce tudi pravico do obrti. Z »naročilom« kakega uradnika se ne more izgovarjati, ker je § 482 kaz. zak. še brez izjemje v veljavi in ga more spremeniti samo novi zakon poslanske in gospodske zbornice, ki je potren od cesarja, ne more pa ga razveljaviti noben uradnik. Zato vsak tak slučaj s pričami naznani e. kr. državnemu pravdništvu v Mariboru, oziroma v Celju! To bode že kmalu pomagalo.

Proti kmetom! V mariborskem okrajnem glavarstvu se nastavljajo za razne nakupovalce, komisijonarje in enake službe ljudje, ki o kmetskih težavah nimajo nobenega smisla. Kakor izvemo, je sedaj za okrajnega prevzemnika svinj imenovan ravnatelj mariborske mestne klavnice, Kern. Za novoustanovljeno mesto okrajnega krompirskega nadzornika pa je imenovan penzionirani davčni oskrbnik Kahler, ki se je odlikoval svojčas po svoji vsenemški prenapetosti. Kern in Kahler sta prijatelja glavarja pl. Weissa in seveda velika Nemca. To jima je pripomoglo do imenovanih mest. Oba sta meščana in kmetskih razmer ne poznata. In ta dva gospoda bota odselej vodila v mariborskem okraju rekviriranje syinj in krompirlja. Proti imenovanju ljudi, ki so jim kmetiske razmere popolnoma neznane in kateri živijo v mestu ter čutijo z mestnim prebivalstvom in ne s kmetom, najodločneje protestiramo. Zakaj se za takva živila mesta ne imenuje kmetskih strokovnjakov? Čebo šlo tako naprej, potem je opravičen sum, da so u-radi, ki vodijo rekviriranje živil, krompirlja in živine v naših krajih, v rokah mesta in njegovih oblasti, da sedijo v njih agenti, meščarji, penzionirani uradniki in enake vrste ljudje. In potem ni nobenega čudo, ako postopajo ti uradi tako, da vzbujajo splošno nezačuvalnost.

Prtožbe radi odjema rekvirirane živine. Iz ptujskega okraja se nam piše: Odbor za vnočevanje živila na Kranjskem je določil, da se rekvirirana živila mora točno ob uri pragnati. Živila se takoj prevzame in kateri jo prižene, gre lahko domu. Kako je pa na Ptiju in drugod na Slov. Štajerju. Ljudje pripeljejo zgodaj rekvirirano živilo. Ob 9. bi moral že vsak biti na svojem mestu. Potem pa čakajo brez konca in kraja — ljudje lačni, živila lačna — večkrat tudi do osmih zvečer, predno jo oddajo na železniški vlak. Koliko zamudijo ljudje pri delu! Žene morajo za cel dan varstvo hiše prepustiti malim otrokom! In oni, ki prevzemajo živilo, so pa še dostikrat survi z ljudstvom! In surovi so tudi z živilo, ki jo preveč in po nepotrebni pretepajo! Ali ni človeka, da bi tu napravil red? Ptujsko gnezdo je tisto gnezdo, kjer se kmetsko ljudstvo najbolj muči in najbolj šikanira. Temu so krivi nam sovražno misleči uradniki, ki nimajo smisla in srca ne za ljudstvo in njegovo trpljenje, ne za ubogo živilo. Če je drugodi red, zakaj bi pri nas ne bil? Pozivljamo javno poklicane krogce, da napravijo red! G. Netolička, pokazite svoje »dobro srce« napram trepecemu ljudstvu!

Nakupovanje svinj. Nihče ni primoran oddati svinje, ampak sme le prodati odvišne svinje legitimiranim (od oblasti postavljenim) nakupovalcem. Siliti ne more nihče nikogar, da bi moral oddati svinje. Oddaja je popolnoma prostovoljna. Če se zgodi kaj nepravilnega, obrnite se takoj na deželne odbornike g. dr. Verstovšeka v Mariboru, Wildenrajnerjeva ulica 6.

Kako je z otrobi? Kmetski živinorejci dobijo otrobe za svojo živilo le z veliko težavo. Deželni urad za krmila ali na pismena naročila sploh ne odgovori, ali pa piše, da ni otrobo na razpolago. Kam torej gredo otrobi? Kmetski ljudje opravičeno sumijo, da gredo otrobi kmetskoga žita v hlevu mestnih in graščinskih živinorejcov. Kmet pa si je nekoliko tudi sam krije, da ne dobijo otrobo. Naredba prehranjevalnega urada in kmetijskega ministrstva z dne 26. julija 1917, št. 309, določa, da ima pridelovalec od žita, ki ga je oddal vojno-žitno-prometnemu zavodu, pravico do polovice otrobov, ki se dobijo pri mletvi oddane množine žita. Pri oddaji žita dobijo upravičene od komisijonarja nakazilo za množino otrobov, ki mu gre. Te otrobe more upravičenec zahtevati

najpozneje tekom treh mesecev potem, ko je dobil potrdilo, oziroma nakazilo. Ako upravičenec strobov tekom treh tednov, ko so mu bili stavljeni na razpolago, ne odvzame, izgubi pravico do njih. Tako pravi § 11 omenjene vladne odredbe. Zahtevajte pri oddaji žita od komisijonarja nakaznico za otrobe.

Tecaj za sadje in zelenjava. Na deželni sadarski in vinarski šoli v Mariboru se vrši od 17. do 19. septembra tecaj za vnovičenje sadja in zelenjave. Prijave ravnateljstvu omenjene šole do dne 8. septembra.

Več petroleja. Od 1. septembra naprej dobimo več petroleja. Župani morajo okrajnim glavarstvom poročati, koliko petroleja in kdo ga bo v občini rabil pri gospodarstvu. Petrolejne karte bodo izdajali župani. Količino petroleja za posamezne mesece pa bo določilo okrajno glavarstvo. Občine naj torej pravčasno varujejo koristi svojih občanov in naj sestavijo natančno poročilo glede potrebe petroleja v občini.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu je bilo v pretekli dobi precej živahno gibanje, kajti razni špekulantje so v špekulacijske namene in za kemične tovarne pokupili več sto bal hmelja iz leta 1913 in 1. 1915 in sicer za ceno od 40 do 50 K za 50 kg. Za lanski in letošnji hmelj ni bilo nobenega popraševanja. V naši državi se bo letos, kakor se ceni, pridelalo okrog 120.000 stotov hmelja, torej za eno tretjins več, kakor se ga bo rabilo.

Razne novice.

Kako se nemški Zidje izognejo vojni službi? Dunajski vseučiliški profesor in vojaški zdravnik dr. Braun je izdajal svojim „pripomočcem“ taka zdravniška spričevala, da so bili oproščeni vojaške službe. Sedaj je zadeva prišla na svetlo. Dr. Braun stoji te dni pred vojaškim sodiščem. Očita se mu, da je s svojimi „izvidi“ zaslužil v kratkem času 23.570 K. Obravnava bo trajala več dni.

Koliko velja en strel iz topa? Francoski vojni minister je izdal posebne tablice, ki morajo biti razobesene pri vsaki bateriji. Na njih je zapisano: »Predno oddaš nepotreben strel, poglej, koliko velja tvojo domovino.« Spodaj so potem navedene cene strelov od 7.5 cm topov do največjih kalibrov. Strelji veljajo od 60 do 6300 frankov eden.

Prepovedano kajenje. Radi pomanjkanja tobaka nameravajo v Berolinu prepovedati kajenje na cesti.

Dopisi.

Maribor. Okrajna sodnija v Mariboru prosi, da naj se oglesi isti mož pri okrajni sodniji št. 20, ki je bil dne 17. dec. 1916 iz trgovine Worsche poslan v trgovino gospe Ferner preje Holiček v Gosposki ulici, in ki je tam kupil obleko za 140 K in dne 31. dec. 1916 zimsko suknjo za 200 K.

Sv. Peter pri Mariboru. (400letni jubilej gorske cerkve.) Od vseh strani že prihajajo veseli glasovi, da namenit priti k tej slovesnosti mnogo romžev iz vseh delov Slovenskih goric in Dravskega polja. Prav tako! To je lep dokaz, da še naši Slovenci zmiraj častijo nebesko svojo mater ravnotako, kakor so jo častili pred 400 leti in da vedo, kje je pomič za nje v najhujših vojnih časih. Ravno l. 1517 se je začela nova krivovera, ki je odtrgala od svete katoliške cerkve več milijonov kristjanov, katerim je vzela tudi češčenje do naše ljube Matere božje. Ravno tistokrat so besnili po našem Slovenskem Štajeriju grozni Turki, kajih vojni pohodi so pokončavali leto za letom ne le vse poljske pridelke, ampak pomirili naše mladeniče in može, odpeljali žene, mladenke in otroke v grozno sužnost, zažigali cerkve, hiše itd. Kako častno pa je za naše slovensko ljudstvo, da je ravno v tistih viharilih in burnih časih, ko so drugi odpadali od prave vere in Mater božjo sramotili, na naši Gori pozidali krasen romarski tempel v čast Mariji! Kako spodbudljivo je to sedaj za nas, da so naši predniki ravno pri Mariji iskali svojo oporo in pomoč v groznih takratnih turških vojnah pri Mariji in da niso tega zaupanja izgubili, ko jim je čez 15 let požgal Turek isto svetišče, temveč da so ga v treh letih zopet pozidali tako lepo, da so celo solnograški škof poslali svojega pooblaščenca, da je že l. 1535 zopet posvetil gorsko cerkev in v njej birmoval 150 otrok. Vse te ljubezni in govorčnosti naših prednikov v pobožnih romarjev v teh 400 letih se bomo spominjali pri bodoči tridnevnicu. Vsak dan bo sv. maša za rajne in žive romarje, ki so kedaj obiskali gorsko cerkvico. Vsak dan bo tudi sv. maša za našega presvitlega cesarja, za našo domovino in za vse žive in rajne vjete in bolne vojake, ki so obiskali kedaj našo romarsko cerkev. Posebno pa bo še velika vojna pobožnost v nedeljo popoldne, in sicer: procesija z Najsvetejšim, pridiga, večernice, molitve za našega sv. Očeta, ki se toliko trudijo za mir, za našega prevzetenega Nadpastirja, ki nas s svojimi pridigami in pastirskimi listi tolažijo v teh hudičih časih. Te Deum in cesarska pesem bota zaključili našo pobožnost. Pri silno neugodnem vremenu bo pobožnost v župnijski cerkvi.

Najnovajša poročila. Najnovajše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. avgusta.

Italijansko bojišče.

Borba edna je sestavljena bitke je včeraj na rastla do posebne višine. Sila italijanskega napada je bila še večja kot prejšnje dni. Naše orožje je imelo neizpodbit uspeh. Na visoki planoti Bajnica — S. Duš (južnozahodno od Avč) se je obrnila, podpirana po silno potratnem streljanju baterij vseh kalibrov, sila sovražnega sunca predvsem proti prostoru pri Kalu in Podlescah. V več ur trajajočih težkih bojih so naši branitelji ostali zmagovalci nad sovražnikovimi ogromnimi četami, ki so neprestano dobivalo ojačanja. Pozno v noči so bili zadnji italijanski napadi odbiti. Izvanredno srdito se je zopet razvnel boj za posest hriba S. Gabrijela, za katerega se že več dni vrši vroča borba. Ko se je v večernih urah neki italijanski bojni četi posrečilo prodreti v naše postojanke, je bila po oddelkih polkov št. 20 (Novi San-dec), št. 34 (Košice) in št. 87 (Celje) prijetia v protisunku in popolnoma pobita. 1 italijanskščinik in 200 mož je ostalo v naših rokah. Nadaljnji napad malo pred polnočjo severozahodno od Sv. Gabrijela, ki se je pričel brez artilerijske priprave, je bil z našim ognjem zavrnjen. Mogočni italijanski napadalni val bi se bil naj pričel vzhodno od Gorice in severno od Vipavske doline. Po burni artilerijski pripravi je pričela sovražna infanterija opoldne napadati naše čerte. Na pokopališču pri Gorici in pri Kračinju je bil sovražnik po vzhodu izbornem delovanju naših baterij, katerim soloh gre bogat delež včerajšnjih uspehov, prisilen k umiku. Napram temu pa je bil sovražnik pri Sv. Marku še le v najsrdečnejši borbi moža proti možu vržen nazaj, pri čemur so se posebno izkazali priznani borilci severočrščega 2. lovškega bataljona in hravtskega pešpolka št. 96. V ozkem bojnom prostoru smo dobili vjetnike sedmoro italijanskih polkov.

Na Kraški planoti ni bilo nobenih večjih bojev.

Trst so znova obiskala sovražna letala. Bombe, ki so jih vrgli v mestu, niso napravile posebne škode.

Vzhodno bojišče.

Skupina maršala Makensena: Naši pri Fokaniju se boreči zaveznički so z naskokom zavzeli vas Muncelul in so vrgli sovražnika preko višin tega kraja nazaj. Plen znaša čez 1000 vjetnikov, 3 topove in 50 strojnih pušk.

Skupina generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa: V dolinah rek Putne in Susite so tipali rumunski oddelki brezuspešno naprej. Južno od Očne so iztrgale avstro-ogrške in nemške čete sovražniku neko višino. Vjeli smo 600 mož. Protinapadi so bili odbiti.

15 navalov na goro Sv. Gabrijela.

Tri sovražne brigade se neprestano zaganjajo na našo goro Sv. Gabrijela. Težka artilerijska moč obstreljuje to našo postojanko, ki je zavita v gosti dim, kakor da bi jo pokrivala težka meglja. Dne 26. avgusta, torej v samo enem dnevu, je sovražnik napravil 15 navalov na goro Sv. Gabrijela.

Mirovna pogajanja v jeseni?

Iz Vratislave se poroča, da je imel sv. Oče daljše posvetovanje s svojim državnim tajnikom kardinalom Gasparijem in z angleškim poslanikom. Glede teh posvetovanj se poroča iz zanesljivega vira, da se bodo kljub velikim oviram vršila mirovna pogajanja še pred jeseni, kar je razvidno tudi iz tega, da so že na obeh straneh svoje prvotne zahteve začeli omejevati in preskuševati. Tudi vojni hujšči, bodisi v Angliji, Nemčiji ali v Italiji, ne bodo v stanu ovirati svojih vlad, da ne bi pričela pogajanja, kajti želja po miru je postala že tako splošna, da se tudi vlade, ki dosedaj niso bile posebno naklonjene miru, ne bodo mogle še nadalje ustavljalje pričeti z mirovnimi pogajanjami.

Wilsonova nova mirovna spomenica?

Predsednik Združenih držav Severne Amerike, znani Wilson, namerava obenem z odgovorom na papecovo mirovno pismo predložiti nove mirovne predloge, v katerih bo baje pred vsem zahteval, da mora Nemčija povrniti vso škodo, ki so jo napravili njeni Pčolni. Ako pa Nemčija teh pogojev ne bo sprejela, se ji bo zagotovilo, da bo za celih 10 let izključena od svetovnega trga in ne bo od nikoder mogla niverati uvažati.

Hoče. Tukajšnja požarna brama priredi v nedeljo, dne 2. septembra, ob štirih popoldne in ob osmih zvečer v prostorih g. J. Pfeifer veselico v prid vdovam in sirotam domačih polkov. Na dnevnem redu so igre, predavanja moškega in mešanega zbor, deklamacije, govori itd. Kdor se hoče enkrat dobro zabavati, ne bo zamudil, obiskati Hoče.

Ruše. Ruška nedelja, dne 9. septembra, se bo letos pri nas posebno slovesno obhajala. Opozarmamo Marijine častilce, da pridejo!

Marenberg. Vabimo na sestanek Dekliške Zvezze, ki se vrši dne 9. septembra pri Sv. Janezu ob navadnem času po običajnem sporedu. Zeleti je, da se udeleže s'oda tudi drugi.

Ranca pri Pesnici. Morilec, ki je dne 19. avgusta v Strausovi niši umoril prevžitkarico Alojzijo Polancič in Gletnega Ivana Strausa, je že prišel v roke pravici. Morilec je namreč 23letni viničarski sin in dezerter Anton Maček. V četrtek dne 23. avgusta popoldne ga je na neki njivi v Cirknici zgrabil njegov lastni svak Karel Hauptman in ga izročil Šentiljskim orožnikom, ki so ga drugi dan prinali vkljenjenega v Maribor ter ga izročili vojaški oblasti. Morilec priznava svoj čin in pravi, da je ženo zabolel najmanj 20krat, otroka pa 15krat. Izvršil je tudi več vломov. Služil je pri 47. pešpolku kot četovodja. Bil je degradiran in je zbežal iz garnizonkega zapora. Morilec bo sodilo vojaško sodišče.

Velika Nedelja. Nemila smrt nam je pobrala vrlo mater in ženo v dobi 51 let Terezijo Štrbal iz Sodinskega Vrha. Bila je vneta tretjerednica. Zapustila je štiri sinove, ki so vsi na bojiščih ter jim ni bilo mogoče videti svoje dobre mamice, da bi jih podali roko ter se poslovili od nje za vedno in tudi njej ni bilo dano, da bi jim dala še zadnje nauke na pot življenja. Velika je žalost moža in dveh hčeri, dosti solz so prelili ob grobu svoje žene, oziroma matere. Bodti pokojnici zemljica lahka!

Sv. Urban pri Ptaju. Dne 17. avgusta je v Desenih umrla Neža Čeh, žena tamoznjega veleposestnika Janeza Čeha. Bila je več mesecev bolana, 63 let starca in omožena čez 40 let. Bila je dobra krščanska mati svojih sedmih otrok ter pridna in vzhledna gospodinja. Naj ji bo zemljica lahka!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Opozarmamo se enkrat na gospodarsko zborovanje v nedeljo, dne 2. septembra, popoldne po večernicah v Šoli. Govori poslaneč Brencič in drugi.

Smarje pri Jelšah. Po strašni suši je dne 26. avgusta kaki dve uri rahlo deževalo. Vsaj nekaj krepčila za pašo, repo, korenje in tudi za vinograde. Ponekod, posebno v hribovitih krajih, otave niti niso kosili. Vse je požgano. — Priprsto pa podučno poročilo o zborovanju kmetov v Ljutomeru je tukaj silno dobro uplivalo; še bolj potrebno bi to tukaj bilo, pa ni sklicateljev.

Novacerkev. Umrla je dne 10. avgusta nagle smrti Marija Špes, hčerkica veleposestnika Valentina Špes v Malih dolah, ki je tudi priklenjen že več mescev na bolniško postelj. Blaga pokojnica je bila zelo pridna hčerkica. Trudila se je zelo za čast božjo in češčenje Marije Device. Bila je tudi požrtvovalna sotrudnica Don Boskovega zavoda in je bila marsikateri hčerkici birmanska botra. Blagi mir in rajske veselje uživaj nam nepozabljeni blaga duša pri Jezuzu in Mariji!

Sv. Pavel pri Preboldu. Pri zadnji gledališki predstavi, ki jo je priredilo katoliško izobraževalno društvo v St. Pavlu pri Preboldu, so bili vsi prostori prenapolnjeni in mnogi p. n. gostje niso več mogli dobiti vstopa. Zato imenovano društvo uljudno vabi na ponavljanje omenjene predstave v nedeljo, dne 2. septembra popoldne po večernicah v društvenem domu. Spored: 1. „Fabiola in Neža.“ Igra s petjem v štirih dejanjih. 2. „Oh, ta Polona!“ Burka v dveh dejanjih. Čisti dobiček te prireditve je zopet namenjen skladu za vdove in sirote. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Celje. Mestni magistrat je določil, da je vsled nalezljive bolezni griže do preklica prepovedano obiskovati bolnike v tukajšnji deželni bolnišnici. — Poveljnika tukajšnje vojaške postaje, podpolkovnika Ivana Juras je cesar povzdignil v plemenitaški stan.

Galicija pri Celju. Dne 5. avgusta je v Sv. Jurčevi umrla 23letna deklica Marjeta Reher, p. d. Kačeva, po silno mučni, dolgotrajni bolezni; 10 mesecev se ni mogla ganiti iz postelje. Potrežljivo je prenašala bolečine bolezni. Marijina družba, katere zvesta članica je bila rajna Marjetka, ji je priredila slovesen pogreb, pevski zbor zapel ganljivo žalostinko. Počivaj v miru! — Na Pirešici je pred 14 dnevi pogorela grmovska puša, last g. Jeschouniga, v kateri so gostovale 3 stranke. Goreti je začelo zjutraj ob 3. uri, in le slatljivo so stanovalci zapazili ogenj, sicer bi vsi živi zgoreli. Anton Toman radi starosti in slabosti ni mogel skočiti skozi okno, kakor so drugi to storili, zato se je smrtno-nevarno opkel. Njegova žena je vsled strahu in slabosti tudi nevarno zbolela; oba se nahajata v največji bedi.

Listnica uredništva.

Fr. B. Celje in K. Š. Ormož: Dr. K. je odpotoval za 14 dne v važnih političnih zadevah. — Bela Franc: Takih inseratov ne sprejemamo. — A. H. Konjice: Pišite državnemu poslancu dr. K. Verstošku v Mariboru in ga prosite posredovanja. — Kramberger Rudolf, Maribor: Za slovenske knjige in časnike vojakom se je treba obrati na vč. g. profesorja dr. M. Slaviča v Mariboru. G. profesor posreduje, da dobijo vojaki potrebno čitivo. — Slov. Bistrica — Maribor: Iskrena hvala! Nekaj porabimo v Gospodarju, nekaj pa v Straži. Prosimo oba gospoda za stalno sodelovanje. — Gorjanc Radgona: Hvala! Le tako naprej! — Stopice: Ker imamo malo prostora, nam pri najboljši volji ni mogoče ustredi. O smrti pa smo že itak poročali. — Sr. Jurij v Slov. gorisch: Takih poročil ne moremo priobčiti. — Loka pri Š. Janžu: Enake izjave priobčimo le, če so potrjene od kakuge urada. — Dopisniku dopisa "Pristranosti" iz celjskega okraja: pride v "Straži". — Vurberg: Hvala! pride deloma v "Straži", deloma v "Gospodarju". — Savinjski kmet: Vaš Članek "Kmet in vojska" pride prihodnjič. Da ste nam zdrav! — T. T. iz Posavja: Bomo porabili, — Janko Mlakar: Živeli zavedeni slovenski vojaki-junki. Vaše veselje, naše veselje! — R. Fras, vojna pošta 349 in drugi: Vračamo iskrene pozdrave! — Nekaj "Žrtev za domovino", smo odložili za prihodnjič!

Loterijske številke:

Trst, dne 22. avgusta 1917. 30 39 23 59 71
Dunaj, dne 25. avgusta 1917. 8 85 88 47 55

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 5 vinarjev, petitrsta 18 vin. Mrtvska oznanila in zahvale vsaka petitrsta 24 v. Izjave in Poslano 86 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Krava na prodaj. Čez mesec ima povrečji telesa, 4 1/2 leta starca, močna za voz in dobre vrste za mleko ter pleme. Se prda zavolj pomajkanja sena. Matija Lunder, p. d. Jeznik v Legau, p. Slovenj Gradec. 695

Na prodaj je srednje posestvo s tremi zidanimi poslopji, redijo se lahko dve kravi. Cena 6000 K. Naslov: Marija Drobne, Vezovje št. 18, Kalobje, p. St. Jur ob južni řeli. 698

Krojaški učenec, star 16 let, ki se je že bliži dve leti učil, želi vstopiti h kakenmu mojstru. Ponudbe pod "Tako" na upravnost "Slov. Gospodarja" št. 692.

Kupiti želim na Spodnjem Štajerskem lepo malo posestvo, ležeče blizu cerkve, kjer se morejo rediti 2-3 krave, zraven morajo biti njive, travniki in nekaj hestov. Ponudbe na: Matovž Kavčič, posestnik na Ložnici št. 7, pošta Celje. 691

Vojščine prost mladenič

v 23. letu, želi priti za gospodarja na kako kmetijo, kjer nujno rabijo moškega. Ima nekaj prihranaka v gotovini. Naslov pod "Dober Gospodar" št. 700.

Služba cerkvenika ozir. ob enem tudi organista se takoj oddasamec ali oženjenemu — na večji župniji tik železnice. Plač po dogovoru. Kje, pove in prijnosti uredništvo lista pod "Cerkvenik" št. 699.

Mlin in žaga na prodaj, na močni stalni vodi, kjer tudi sedaj v suši vode ne primanjkuje in je tudi nekaj rodovitne zemlje zraven, zelo pripravno za kakšnega lesnega trgovca. Zraven železniške postaje, se zaradi rodbinskih razmer proda. Več pove Karel Stante, mlinar, Sp. Laže p. Sv. Duh — Loče. 696

Kupiti želim hišo s 5-10 oralov zemlje. Ponudbe na uredništvo "Slov. Gospodarja" pod "Dunaj" št. 697.

Delavci

za napravo drva za kurjavo se sprejmejo proti akordnemu plačilu. Gostilna Kores, Dev. Marija v Puščavi, řel. postaja St. Lovrenc nad Maribrom. 693

Poiljske in obcestne križe lepo prenovej za odplačilo v krompiju in kaj sličnega. Vpraša se v upravnostu Slov. Gospodarja št. 702.

Invalid išče primerne službe: za majerja ali za oskrbnika za viognadre ali pololejstvo. Se razume na vsako delo. Naslov pri upravnosti "Slov. Gospodarja" pod Invalid št. 701.

Išče se zanesljiva samostojna deka. Plača št. K. Tegethofova cesta 8, Maribor. 700

Družinska hiša v Žalcu pri Celju enonadstropna z vrtom, električno lujo i. t. d. prizapravna tudi za trgovino, v prav dobrem stanju, se po vrednosti proda. Poizvedbe: Celje, Roseggerring 7., II. nadstropje, desno. 697

8 VINARJEV

(zaeno dopisnice) stane moj glavni cenič, kateri se Vam na zahtevo brezplačno pošlje.

PRVA tovarna ur IVAN KONRAD, c. i. k. dvorni dobavitelj Most (Brrix) št. 1460 (Češko.)

Nikljaste ali jeklene anker ure K 16—, 18—, 20—, armadne radium ure K 18—, 22—, 26—. Ure iz bele kovine (Gloria-srebro), z dvojnim pokrovom anker Remont. K 28—, 30—. Goldin anker z dvojnim pokrovom K 38—, 38—. Massive srebrne anker Remont ure K 40—, 50—, 60—. Budilke in stenske ure v veliki izbi. 3 letno pismo jamstvo. Pošiljase po poštnem povzetju. Zamjenjava dovoljena ali pa de nar nazaj.

Dimnikarskega učenca

tako sprejme dimnikarski mojster J. Juričko v Mariboru. Polna oskrba s hrano vred. 657

Snažno

sobo s celo hrano išče sedniški praktikant s 1. oktobrom. Nekaj živil preskrbi sam, če bo treba. Ponudbe na upravnostu Slovenskega Gospodarja pod "Soba" št. 707.

Kupci pozor!

Kdor želi kupiti dobro idočno goštino s špecerijsko trgovino, vso v dobrem stanu, katsra te nahajači okrajne ceste bližu slovenških kolidvorov, naj se v naslovu Gostilni se takoj prida posestnikovih zdravstvenih klinik. Cena 16.000 K. Dajna ponujila daje Alojzij Lursak, restavracije, p. Slov. Bistrica. 700

Proda se posestvo v Mariboru s konji, vozovi in živino vred. Kdor ima veselje do vožnje, naj se oglaši. Na prodaj je tudi manjša požarna brigalnica, cipravatna za koko občino v Štribib. Treba je malo vode. Po ravnem jo lahko en mož pelja. Več pove upravnost "Slov. Gosp." pod "Postrestvo" v brizgalna št. 7. 2.

Velik posestvo, okoli 90 oršov, vse v ravni, 20 minut od kola dvora, z lepim poslopjem vse zdano in z opko krito, lepe rjive in travniki, lepi gozd za posekati. Proda se vse kakor stoji in leži, živino in konji in svajjami ter vsemi pridelki vred za 107.000 K. Vpraša se v Krčevnik pri Mariboru št. 163 (zraven tovarne Wögerer). 701

V načaju se vzame hišica z vrtom. Več pove v prijaznosti Antonija Tratnik, Pameče št. 6, pri Slov. Gradcu. 702

Učenec iz boljše hiše in dobro šolsko izobrazbo se sprejme takoj pri Ant. Adamčič, Branj. trgovina z galanterijskim in modernim blagom. 699

Učenec se zanesljiva samostojna deka. Plača št. K. Tegethofova cesta 8, Maribor. 703

Družinska hiša v Žalcu pri Celju enonadstropna z vrtom, električno lujo i. t. d. prizapravna tudi za trgovino, v prav dobrem stanju, se po vrednosti proda. Poizvedbe: Celje, Roseggerring 7., II. nadstropje, desno. 697

Viničar s petimi delavskimi močmi in z dobrimi spricivali se išče. Naslov pove g. König, lekarna Tegethofova ulica, Maribor ali S. Peter pri Mariboru. 699

Išče na Texnu pri Mariboru, nozidana s štirimi stanovanji, večna klet, studenec in lep vrt. Cena 3000 K. Jožef Nekrep, Maribor, Mozartova ulica 59. 698

Viničar s 4 delavskimi močmi, išče službe. Več pove upravnost pod "Viničar" št. 644.

Išče se zanesljivega viničarja. Več pove upravnost pod "Viničar" št. 638.

Kuharica išče službe v kakšnem župnišču. Je bila že delj čar v ekskluzivnih službah. Naslov pove upravnost pod "Kuharica" št. 636.

Viničar s 3 dobrimi delavskimi močmi se sprejme proti dobrimi plačili pri K. Flik, Fram pri Mariboru. 691

Hilja, s 5 sobami, 4 kuhinje, 2 velika vrt, brajdami, hlevi in vredno proda posrestnik sam: Studenci pri Mariboru, Deublerska ulica 8. 695

Kobilica, kostanjeve barve, 16 pesti visoka, tečka, krotka in ne plastična, zelo dobra za vožnjo in brez najmanjšega pogreška, se proda za 3000 K. pri Matiju Obran, Maribor, Fischergrasse 9. 696

S. rejme se 14letna deklica v večletno službo od siromašnih staršev k malemu posestvu s trgovino. Kunst, Kaindorf 48. p. Lipnica (Leibnitz), Štaj. 694

Na prodaj družinska hiša na kraju, kjer ni prahu. 2 sobi, 2 kuhinje, podstrešna soba, vrt, brajdami. Cena 12.000 K. Krčevine pri Mariboru št. 142. 692

Kupi se malo hišica z nekaj zemljo, pri kaki župni cerkvji v Sav. dolini, n. pr. v Petrovčah, Žalcu, Gotovljah, St. Petru ali Polzeli. Ponudbe pod Ivo Rup, poštouležeče, Celje. 676

Učenca iz poštene, krščanske hiše, ki bi imel veselje do čevljarske, sprejme župnički mojster Franc Mikl, Maribor, Koroska cesta 34. 679

Kobilica kostanjeve barve, 4. let starca, pripručena k žrebcu, se proda na Viškemu št. 52, pri Sv. Marijeti ob Pesnici. 682

Sprejmejo se sodarski pomočniki za stalno delo v Zagrebu in Sisaku. Plača po komadu ali na dan. Naslov: M. Lugarčič in sinovi, Sisek, Hrvatsko. 654

3 dijaki se sprejmejo na celo oskrbo, polovico plače, polovico živča, pri kaki župni cerkvji v Sav. dolini, n. pr. v Petrovčah, Žalcu, Gotovljah, St. Petru ali Polzeli. Ponudbe pod Ivo Rup, poštouležeče, Celje. 655

Prodajalka želi stopiti v trgovino z mešanim blagom na dekeli. Zmožna slovenskega in nemškega jezika. Naslov: M. prodajalka, Hoče, poštouležeče. 664

Viničar, 3-4 delavski moči, se sprejme: Wienergraben 175, Maribor. 611

Dekle 15-17 let, staro (siroto) želi sprejme posestnica brez otrok. Mora biti poštena in vsega dela močna. 665

Prodajalka želi stopiti v trgovino z mešanim blagom na dekeli. Zmožna slovenskega in nemškega jezika. Naslov: M. prodajalka, Hoče, poštouležeče. 664

Prodam, kostanjev in hrastov gozd v lepi legi. Vpraša se pismeno pri upravnosti "Sl. Gospodarja" pod "Gozd" št. 667. 668

Mlada krava z mlekom je na prodaj pri Sr. Miklavžu št. 29, pri Mariboru. 689

Vedje kmetsko posestvo v mariborski okolici bi rad kupil. Ponudbe pod "Veleposestvo" št. 697 na upravnostu "Slov. Gosp."

Gospodiljna, zdrava in krepka, okoli 20 let starca, izučena v trgovini z mešanim blagom, popoloma večna slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj v trgovino z konji in svajjami ter vsemi pridelki vred za 107.000 K. Vpraša se v Krčevnik pri Mariboru št. 163 (zraven tovarne Wögerer). 698

V načaju se vzame hišica z vrtom. Več pove v prijaznosti Antonija Tratnik, Pameče št. 6, pri Slov. Gradcu. 698

V načaju se vzame hišica z vrtom. Več pove v prijaznosti Antonija Tratnik, Pameče št. 6, pri Slov. Gradcu. 698

Učenec iz boljše hiše in dobro šolsko izobrazbo se sprejme takoj pri Ant. Adamčič, Branj. trgovina z galanterijskim in modernim blagom. 699

Kmetje pozor!

V sedanjem času ko se pojajo nevarne bolezni pri svinjah, se priporoča, da si vsakdo takoj naroči že mnogo let priznani redilni in zdravilni prašek, katerega si naroči v zavirkah po K. 1.75 za 1/2 kg vsebine ter razpoložljiva po poštnem poštetju najmanje 6 zavirkov Anton Zdolšek, Celje, Graščica cesta št. 21. 651

Prodajo se 4 lepe kobile, 2 po 3 leta stare, 15 pesti visoke, 2 po 6 let stare 16 pesti visoke. Cene primerne nizke. Natančnejše se izvije pri: Josip Drnšček u, trgovcu v Slovenjgradcu. 650

Dva dijaka spodnje gimnazije se sprejeta na stanovanje; nekaj placila, nekaj hrane. Kasinogasse 2, vrata 2, Maribor. 660

Štiriletet fant se odda za svojega. Naslov: Krsjanc Alojzija, Sp. Radvanje, Maribor. 662

Močan učenec se sprejme v mizarstu Mariboru, Kaiserstrasse itd. št. 18 657

Majerja

s 3-4 delavskimi močmi, medtem 2 moški takoj sprejme pod ugodnimi pogoji Rihard Ogriseg, Maribor, Langergasse. 611

JURIJ JUTERSCHNIG sobred stikar in pleskar v MARIBORU — Brandigasse št. 8 —

se priporoča slavnemu občinstvu, da mi poveri vsa delna moja skrte. Izvršujem jih v vseh slogih, silikam, sobe, trgovine, dvorse, fasade itd. po nizki ceni.

Vseh vrst lesa za kurjavo tudi na štoru takoj kupi K. Wesiak, Maribor, Tegethofova ulica št. 19. 494

Na prodaj novo zidanje eno in dvo nadstropne hiše v mestu, davka in občinskih doklad prost, z velikimi in majhnimi stanovanji

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vlogese sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po $4\frac{1}{4}\%$, proti trimesečni odpovedi po $4\frac{1}{2}\%$. Obresti se pripisujejo h kapitalu

1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po $5\frac{1}{4}\%$, na vknjižbo sploh po $5\frac{1}{2}\%$, na vknjižbo in porošto po $5\frac{3}{4}\%$ in na osebni kredit po 6% . Nadalje izposojuje na začetno vrednostnih papirjev. Dolgo pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last pred povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le kolke.**Uradne ure**

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabirainike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

Mehanična popravljalnica Čevljev**Karl Jarčičev nasl. J. Fritz,****Maribor, Glavni trg št. 18,**

popravlja samo Vaših čevljev, temveč jih preduradi po priznanem načinu tako, da se od novih čevljev prav nič ne razločujejo. Podplati so iz pravih vrstnih usnjatih delov sestavljeni.

Dvojni podplati za gospode do št. 45 stanejo K 8.-	K 8.00
za dame do št. 40	K 5.30
za dečke in deklice do št. 34	K 4.20
za otroke do št. 28	K 3.60
pete za gospode do št. 45 stanejo	K 1.80
za dame do št. 40	K 1.70
za dečke in deklice do št. 34	K 1.40
za otroke do št. 28	K 1.20

Vsa druga popravila po našem nizko nastavljene ceniku. Naročila z dežele se sprejemajo ter imprej izvršijo. Dnevno razpošiljanje po pošti. Mesta, kjer se še bo sprejemalo čevlje v popravilo, se bodo v kratkem naznani.

J. Fritz, Maribor, Glavni trg št. 18.

ŠE JE ČAS!**za zavarovanje - - - - -****- - - - - vojnega posojila!**

Najboljša in najbolj ugodna oskrba

za družine in za starost

je za vse sloje prebivalstva zavarovanje vojnega posojila.

Za kapitaliste najboljše naložen kapital! Od **500 K** do **4000 K** brez zdravniške preizkave. **Cez 4000** z zdravniško preiskavo.

Pojasnila daje

zavarovalni oddelki za Štajersko c. k. avstr. vdovskega in sirotinskega sklada, Gradec,

Franzensplatz št. 2, II. nadstropje.

Okrajni urad v Mariboru v uradnem poslopu c. kr. okrajnega glavarstva, II. nadstropje, vrata št. 26.

Prijava se sprejemajo samo do 31. avgusta 1917.

651

Kmetje pozor!

Po nizki ceni odda Jožef Pfeifer, tovarnar v Hočah pri Mariboru: 1 stoječi motor na bencin, 2 mahalna kolesa 12 konj. sil, malo obrabljen K 3800; 1 stoječi motor na bencin, 1 mahalno kolo 12 konj. sil, malo obrabljen K 3600; 1 ležeči motor na bencin, 2 mahalni kolesi 3 konj. sil, malo obrabljen K 1600; 1 ležeči motor na bencin; 1 mahalno kolo 3 konj. sil, malo obrabljen K 1400; 1 ležeči motor na surovo olje 2 mahalni kolesi 8 konj. sil, celo malo obrabljen K 3000; 1 ležeči parni kotelj v dobrem stanju, s celo armaturo, 600 litrov, za 4 konj. sile K 400; 1 novi kosilni stroj z rezervnimi noži, 95 cm širok za enega konja ali vola K 500; 1 ročni sejalni stroj K 50.

633

Moštna esenca!

Izborno domačo pijačo si napravi vsak, ki si naroči v drožeriji Wolfram v Mariboru priznano moštno esenco. Iz ene steklenice moštne esence za 11 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinalni drožeriji MAK S WOLFRAM, Maribor, Gosposka ulica št. 33. 388

OBČINSKIM URADOMse naznana, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prožnje** in **Potrdila** za klanje telet in mlade živine.**„Panorama-International“**

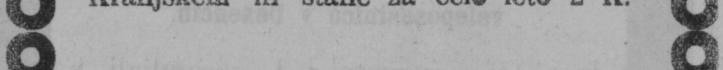
Maribor, Grajski trg štev. 3, hraven gostilne „K Šternu“ se priporoča na obilen obisk. Odprt v cel dan. Vstopna v. otoči 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh vojnik, pokrajine vseh delov sveta v naravnih velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker se vedno nove predstave.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izhaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 2 K.

Automaticna mišnica

za podgane 5 K

80 v., za mizi 4 K.

V eni noči se na-

lovi po 40 miši.

Nobeno vreme ne vpliva in se same

ure. Lovilnica za kuhinjske žu-

želke "Rapid" polovi na tisoče

kuželk v eni noči, K 570.

Lovilce muh "Nova" K 280 kom.

Povsod najboljši uspehi. Mnogo počivalnih

plesov. Se pošilja proti povzetju.

Pečnina 80 vin. Razpoljalnica

Tlatner, Dunaj III./72. Neuling-

gasse št. 28. (1 Lassl).

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

633

6

Ruše pri Mariboru.

Dne 8. in 9. septembra t. l. se vrši v Rušah velik romarski shod in ob enem vojno pobožnost za zmago in mir.

Vspored pobožnosti:

Dne 8. septembra bo ob 6. uri popoldne pridiga v pozdrav romarjem, nato popevane litanijske z blagoslovom, po Zdravomariji pa rimska procesija z lučicami.

V nedeljo dne 9. septembra ob 1/2 6. uri zjutraj prva sv. maša in nato obhajanje romarjev, ob 6. uri peta sv. maša z blagoslovom, potem zunaj cerkve slovenska pridiga, po pridigi druge sv. maša. Ob 10. uri zopet pridiga in slovesna sv. maša.

Verniki-romarji dobe ta dan v naši ruški cerkvi posebni odpustek pod navadnimi pogoji. Že v soboto in v nedeljo, se bo od ranega jutra izpovedovalo in obhajalo.

Svojo pomoč pri tej pobožnosti so nam blagohitno obljubili znani izborni govorniki iz Maribora.

Na svetinja častilci Ruške Marije dne 8. in 9. septembra t. l. Ti pa o Ruški Mariji, pomagaj nam in reši nas stiske!

Velečastite kn. šk. župnijske urade prosimo najujud. neje, naj blagovolijo opozoriti vernike v nedeljo dne 2. na ta velik romarski shod in vojno pobožnost.

Velik romarski shod na priljubljeni božji poti na

Oljski gori pri Polzeli

bo letos 16. pobinkoštno nedeljo, t. j. dne 16. septembra.

Pridite pobožni romarji slovenski od blizu in daleč, da izprosimo naši ljubi slovenski domovini že tako silno zaželenjeni mir!

Naznanilo.

Na podlagi naredbe c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 17. maja 1917 drž. zak. list štev. 221 smejo sadje nakupovati samo tisti, ki imajo tozadenvno dovoljenje od urada za zelenjavno in sadja v Gradcu, oziroma ki so v to pooblaščeni. Vsaka druga nedovoljena nakupovanja oziroma prodaje sadje se strogo kaznujejo. Dolžnost pooblaščenega nakupovalca za sadje je, da vsako neopravičeno kupčijo s sadjem takoj naznani na imenovano mesto. Za okrajna glavarstvo Maribor in Ptuj ima polnoveljavno pravico nakupovanja sadja v vsaki množini gospod Franc Krepek pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, kamor se naj naslovijo tozadenvni dopisi. Župani mu naj gredo na roko ter naj ljudstvo o tem opozorijo. Cene 25 v ozir. 30 v sadje za prešanje in 44 v ozir. 50 v drugo sadje na kolo dvor postavljen.

FRANC KREPEK.

ZELENJAVA

vseke vrste, kot zeleni fižol, zelje, ohrat, kloraba i. t. d. se kupi po najvišji ceni v bolnišnici št. 3 pri č. šolskih sestrah (Klostergasse 4) Maribor.

V živahnem spodnjestaj. trgu se odda takoj v najem

gostilna.

Vpraša naj se pod »M. S. 1917« na upravnijo Slov. Gospodarja pod »Gostilna št. 673.«

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vseh, in jih obrestuje po 4%.

Za nalaganje denarja po pošti so na razpolago goležnice c. kr. pošte hranilnice na Dunaju št. 92.485.

Rentni davek plačuje zadruga sama

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poročje in zastave pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljeknjično izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

vsak delavnik od 9. do 12. ure depoldne.

Uradne ure

18

„Hotel Bell vol“ Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.